

MUZEJSKI VJESNIK 7

GLASILO MUZEJA

SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

MUZEJSKI VJESNIK

**GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE
HRVATSKE**

(Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovec, Koprivnica, Križevci,
Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice i Virje)

UREDNIŠTVO

Vladimir Kalšan (glavni i odgovorni urednik), Ljubica Ramušćak,
Marina Šimek, Vlado Srimšček, Branimir Šimek (tehnički urednik)
Vladimira Pavić

Muzejski vjesnik izlazi povremeno, a najmanje jednom godišnje.
Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Časopis solidarno financi-
raju muzeji sjeverozapadne Hrvatske.

NAKLADNIK

Muzej Međimurja — Čakovec

ZA NAKLADNIKA

Vladimir Kalšan

TISAK

TIZ »Zrinski« Čakovec, naklada 800 komada

BROJ 7 — OŽUJAK 1984.

GOD. VII

Za sadržaj priloga odgovaraju autori

SADRŽAJ:

ZAVIČAJNE ZBIRKE

— Franjo Horvatić: Zavičajne muzejske zbirke i problemi kadrova	3
— Zorko Marković: O stanju muzejskih zavičajnih zbirki i problemima u vezi s njima	4
— Marijan Špoljar: Diskusija o muzejskim zbirkama	6
— Martin Matiščin: O osnivanju i djelovanju zavičajnog muzeja Virje	8

MUZEOLOŠKA PITANJA I PROBLEMATIKA

— Dragutin Feletar: Za optimalniju mrežu muzeja u sjeverozap. Hrvatskoj	13
— Ivanka Štager: Stalni postav »Tito Varaždinu — Varaždinu Titu« u Gradskom muzeju Varaždin — Odjelu Muzej narodne revolucije	19
— Dragutin Feletar: Kiparski atelier — radionica i učionica	22
— Jasna Tomičić: Obnova muzeja narodne revolucije	25
— Ljerka Šimunić: Suradnja Gradskog muzeja Varaždin i varaždinske industrije svile, konfekcije i kišobrana	27
— Jasna Tomičić: Stari grad	31
— Marijan Špoljar: U povodu izložbe »Tri situacije«	32
— Miroslav Klemm: O djelovanju galerije »Disk kočnice« u tvornici disk kočnica SOUR »Varteks« u Varaždinu	36
— Željko Tomičić: Međunarodni znanstveni simpozij ranosrednjevjekovne arheologije u Nitri	38

STRUČNI ČLANCI

— Božidar Gerić: Bilješke o rekognosciranju i iskapanjima arheoloških terena u bjelovarskom kraju 1983. godine	45
— Zoran Homen: Pokusno sondiranje na ranosrednjevjekovnoj nekropoli u Popovcu	49
— Zorko Marković: O nekim nejasnim pitanjima kronologije brončanog doba u sjevernoj Hrvatskoj	52
— Željko Tomičić: Sumarni osvrt na rezultate arheoloških istraživanja područja Međimurja u razdoblju od 1972 — 1982. (I)	56
— Marina Šimek: O važnom paleontološkom nalazu nedaleko Ludbrega	65
— Prilog: Metoda gipsanja in situ	72
— Željko Tomičić: Zaštitna arheološka istraživanja u Jurju u Trnju	81
— Željko Tomičić — Josip Vidović: Pokusna arheološka istraživanja naselja Goričan tijekom 1983. godine	84

— Josip Vidović — Željko Tomičić: Arheološka istraživanja u Goričanu 1983. godine	88
— Josip Vidović: Nastavak istraživanja perioda starijeg željeznog doba na lokalitetu Goričan '82	93
— Miroslav Klemm: Nekoliko planova Varaždina iz vlasništva Gradskog muzeja Varaždin	98
— Tomislav Đurić: Zaboravljena gotika Hrvatskog Zagorja — Sv. Jakov na Očuri	107
— Antun Stišćak: O jednom broju logoraša »Danice«	109
— Josip Fluksi: Dalmatinski narodni nakit u fundusu muzeja grada Koprivnice	113
— Josip Fluksi: Naprava za lov jazavaca	121
— Libuše Kašpar: Etnološka bibliografija novinskih članaka	122

VIJESTI

— Zorko Marković: Vrijedna knjiga o spomenicima kulture istočne Hrvatske	131
— Dragutin Feletar: Deveto izdanje Podravskog zbornika	133
— Dragutin Feletar: Monografija o Draganu Gažiju	131
— Dragutin Feletar: Dokumentirano kazivanje o NOB-u	135
— Tomislav Đurić: Prilozi za povijest varaždinskog bankarstva	136
— Vladimira Pavić: Deseti kongres Saveza Društava muzejskih radnika Jugoslavije	137
— Zorko Marković: Sastanak muzealaca Slavonije i sjeverozapadne Hrvatske	137
— Vladimira Pavić: Izbor zaštićene građe iz fundusa MMČ	138
— Željko Tomičić: Afrička lovačka zbirka dr Zdravka Pečara u Muzeju afričke umetnosti u Beogradu	139
— Antun Kozina: Akcije muzeja 1983. godine — Likovne i druge izložbe u Krapini	140
— Ljubica Duić-Jovanović: Osnovan književni klub	144

AKCIJE	147
------------------	-----

ZABORAVLJENA GOTIKA HRVATSKOG ZAGORJA — SV. JAKOV NA OČURI

Malo je sačuvano gotičkih spomenika u Hrvatskom zagorju. Stoga je gotovo nevjerojatno da su neki, najvrijedniji spomenici iz ove graditeljske epohe napušteni, neodržavani i prepušteni rušenju. Izrazini primjer je crkva Sv. Jakova na Očuri, koja je smještena na jednom od vrhova zapadnog ogranka današnje Ivančice, čiji se nekada (u ranom srednjem vijeku) cijeli masiv nazivao Očurum. Na prostranom proplanku odakle puca pogled na sve strane, usred debelog saga od desetljećima nekošene trave, koju rano u proljeće okite plave malje mirisnih ljubičica, uzdiže se gotička crkva, jedna od najvećih u ovom dijelu Hrvatske. Tužnu sliku pruža oronula građevina, čija je fasada unakažena zbog otpale žbuke s prorijedenim krovom, bez žljebova, oštećenim zvonikom i td.

Kronologija stradanja ovog gotičkog zdanja počinje već samom njegovom gradnjom (vjerojatno krajem XVI. stoljeća) na mjestu izloženom udarima gromova, te ostalim vremenskim nepogodama. Neumorni čuvar naših starina — Gjuro Szabo u svojoj knjizi »Hrvatsko zagorje« kaže:

— Tek je nevolja da je to mjesto veoma izloženo i snijegu i buri i gromovima, pa je razumljivo da su se odavle uklonili veliki sajmovi koji su se tu održavali, a ostaci znatnih građevina uokolo potvrđuju to posvema. Sada je sajmovanje kod sv. Magdalene, nedaleko Kuzminca. —

Zbog udara gromova izgorio je u prošlom stoljeću i drveni zvonik, pa je obnovom podignut sadašnji manji zvonik. U II. svjetskom ratu crkva je doživjela i jako bombardiranje, pa je uz građevinu stradao i dio inventara. Nakon toga slijedile su provale, da bi ona iz 1973. godine definitivno zapečatila funkciju objekta. Od toga vremena crkva je prepuštena zubu vremena.

Kasnogotička crkva na Očuri bila je u početku posvećena B. D. Mariji. U to vrijeme njeni patroni bili su grofovi Erdödy, koji su je bogato darovali. Iz njihovog vremena bio je drveni oltar »cum clausuris more antiquo factum«. Ovaj gotički krilni oltar spominje se 1708. godine. Od njega je preostao jedino gotički kip Madone, koji je sačuvan zahvaljujući konzervatoru Ljubi Karamanu, jer ga je on uklonio iz crkve. Riječ je o vrlo vrijednom radu za koga se po njegovim stilskim karakteristikama smatra da je nastao oko 1500. godine.

Kasnogotička, barokizirana crkva Sv. Jakoba na Očuri — stanje 1976. godine. (Snimio Tomislav Đurić)

Crkva Marije »in Hochur« u XVIII. stoljeću mijenja i obiteljski patronat i ime. Sada je ovdje patron obitelji Sermage, a crkva se posvećuje Sv. Jakovu (1742. g.). Spomenuto stoljeće ujedno je i vrijeme njene barokizacije i dogradnje druge (novije) sakristije (1768. godine). Međutim, djelomična barokizacija nije sakrila gotičke elemente.

Gotički vijenac obuhvaća cijelu crkvu, sačuvani su gotski okviri na ulazima (glavnom i južnom). Svetište podržavaju izvana četiri pilastra, a iz nutra je trijumfalni luk uz koji se još 1665. godine spominje zidana propovjedaonica. Crkva je bila ukrašena kasnogotičkim freskama, ali nakon bombardiranja ostalo je sačuvano od njih smo nekoliko detalja.

Ukrašavanje crkve baroknim inventarom započelo je 1726. godine postavljanjem bogatog glavnog oltara na kojem se nalazio spomenuti gotički kip Madone. Pobočni oltari postavljeni su 1754. godine. Sav ovaj barokni inventar većim dijelom uništen je prilikom spomenutog bombardiranja.

Gotička zagorska ljepotica pomalo umire. Na očigled. S njome druguju vjetrovi i gromovi, a obilaze je jedino po koji planinar ili ljubitelj povijesti umjetnosti. Iako se nalazi u blizini većih mjesta i prometnica — Radoboja (pod čiju župu spada) ili Golubovca i nije u nedostupnoj zabiti, osuđena je na samorušenje. Ako joj se ubrzo ne ubrizne život, strušit će se pred našim očima. I tek tada ćemo se pitati, nismo li ipak mogli sebi i drugima, onima koji dolaze, sačuvati ovaj izuzetno vrijedan spomenik NAŠE kulture.

Literatura:

Gjuro Szabo: Spomenici kotara Krapina i Zlatar, Vjesnik HAD NS XIII, Zagreb, 1914.

Gjuro Szabo: Kroz Hrvatsko Zagorje, Zagreb 1939. i 1974.

Andela Horvat: O spomenicima kulture općine Krapina, KAJ, br. 1, Zagreb 1982.

Tomislav Đurić: Putne bilješke s obilaska spomenika kulture u Hrvatskog Zagorju, 1976.

Antun Stišćak, Muzej grada Koprivnice

O JEDNOM BROJU LOGORAŠA »DANICE«

U ovom članku bit će objavljen manji broj imena logoraša »Danice« i to onih čija su imena registrirana u toku 1983. godine i koja se nalaze u materijalu koji je inventiran u tom razdoblju. Ovdje će biti dat broj i imena logoraša »Danice« iako se u većem dijelu izjava i svjedočanstva nalaze i neki osobni podaci o određenom broju logoraša. Kompletni i potpuni podaci bit će dati u jednom od narednih članaka.

Pod inventarnim brojem 4018 nalazi se pismo koje je u Muzej poslao Ranko Ranić. U ovom pismu navedena su imena ljudi, logoraša »Danice« koje je Ranić osobno poznao. Riječ je o slijedećim imenima: Ranić Rade, Grujić Lazo, Popović Vladimir, Kosić Rudolf, Radanović Ilija, Čosić Jovan, Čosić Božo, Bosanac Đuro. Ova grupa ljudi uhapšena je za vrijeme prvoga ustaškog hapšenja na području bivšega kotara Daruvar. U drugoj grupi koja je uhapšena i odvedena u logor »Danicu« u srpnju 1941. nalaze se imena slijedećih ljudi: Đikova Sava, Kolundžić Blagoja, Ranić Sava, Ranić Mile, Kolundžić Stevo¹, Kolundžić Stevo², Krančević Mile, Kolundžić (Vasja) Stevan, Kolundžić (Vasin) Tešan, Kolundžić Tešo, Kolundžić Milan,